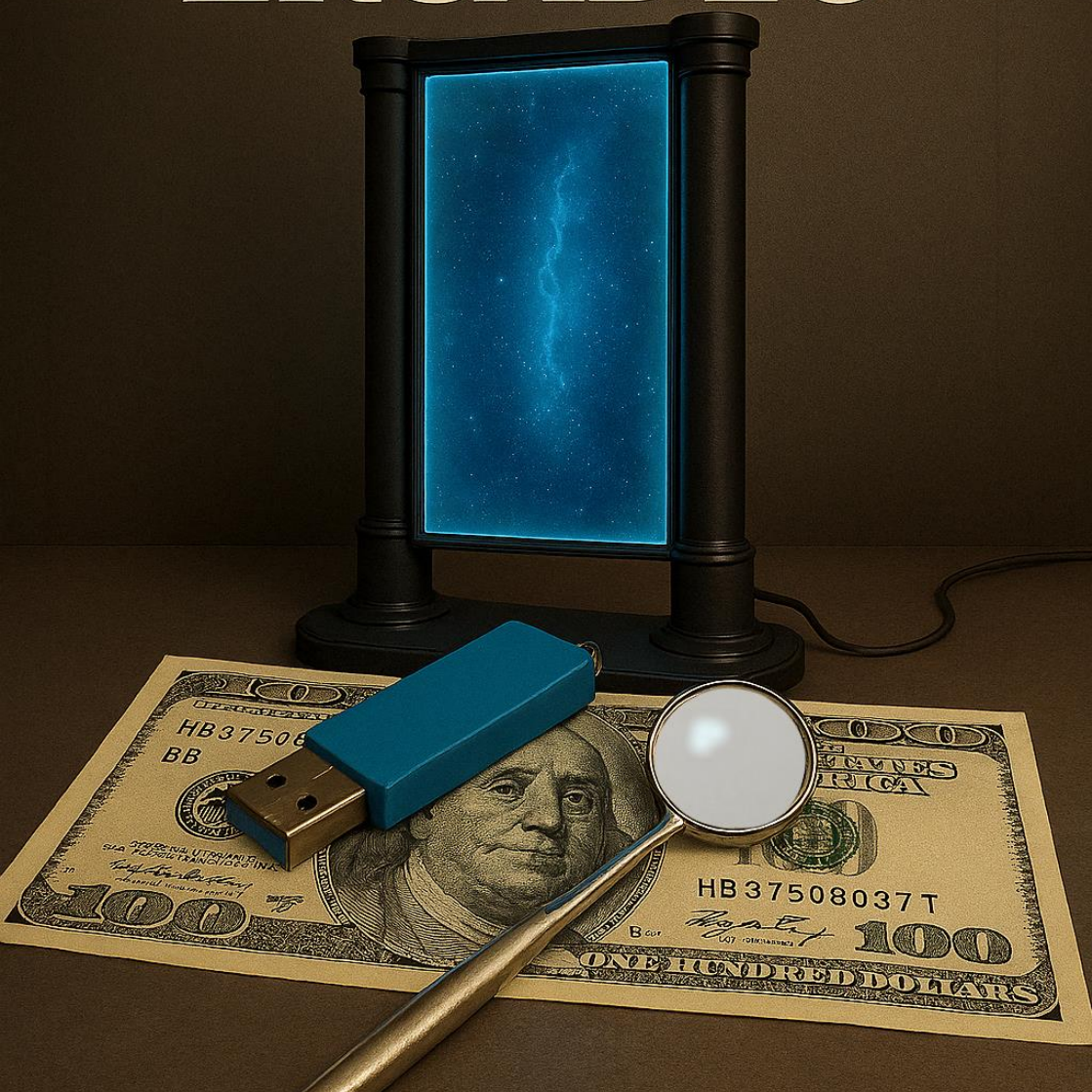

JAROSLAV BENEŠ KVANTOVÉ ZRCADLO

KVANTOVÉ ZRCADLO

Jaroslav Beneš

*Následující příběh je smyšlený a jakákoliv
podobnost se skutečnými žijícími postavami či
událostmi je čistě náhodná.*

STÍNY TEMNOKRAJE

Vystoupil jsem z vagonu lokálky na našem malém nádraží. Začalo sněžit a než jsem se rozkoukal, tak mi ujel autobus, jelikož měl zastávku jinde, než jsem si pamatoval. Pravda, nebyl jsem tu osm let, v podstatě od té doby, co zemřel táta a já spadnul do nepříjemných problémů. A jelikož jsem s mámou neměl úplně komfortní vztahy, tak nebyl důvod vůbec sem jezdit. Akorát s bráchou Cyrilem, tedy nevlastním bráchou, jsem si občas dopisoval. Pracoval v místním středisku jako zubař a podle všeho byl oblíbený a nadmíru výborný dentista. Aspoň se o tom několikrát zmínil, když jsme spolu vedli hovory přes půl světa po Skype. Ale půl roku mi nezavolaal a na poslední esemesku odpověděl neurčitě před víc než deseti dny. Že prý se ozve, až bude moci.

Chvilku jsem postával na peroně a vyhlížel kámoše. Vraceli jsme se spolu stejným letadlem, ale on z letiště odjel už ráno, prý ho bolí hlava. Domluvili jsme se jen letmo. Potkáme se ve městě na nádraží. Jenže takové domluvy jsou naprd. S Pajcrem, to jako kámošem, to bylo někdy těžké. Možná taky díky lehké paranoie, kdy měl pocit, že po něm jde kdejaký zombie. To byl vtip.

Nechtělo se mi do vánice, peron byl jak vymetený, a já tedy zapadl do malé restaurace hned na nádraží. Vždycky tu dobře vařili. Stavěl jsem se tu občas na jídlo na stojáka, když jsem jezdíval ze školy. Samozřejmě, důvod byl jasný. Máma nevařila. Co si tak vzpomínám, obvykle bývala někde v čudu.

Na základce mi ani nepřišlo divné, že máme zvláštní domácnost. Jakmile jsem povyrostl, tak se to nedalo přehlédnout, hlavně od některých jízlivých spolužáků.

Otec s námi nežil. Odešel od rodiny po mých pátých narozeninách. A vrátil se k Máje, ke své první lásce, s níž měl tehdy už desetiletého syna, Cyrila. Máma následný rozvod nikdy nestrávila. Byla moc mladá a příliš zatrpklá. Postupně jsem ale pronikl do té jejich pavučiny přetvářky, kterou okolo všichni hráli. Protože jsem byl malej!

Mája byla suprová ženská, z fleku bych jí za mámu vyměnil. Pobýval jsem u nich docela často a s Cyrilem si skvěle rozuměl. Bohužel, máma nesnášela, jakmile jsem řekl, že jsem byl celé odpoledne u táty. Nebyla večere.

Pravda byla ale prostá. Otec poznal Máju už dávno. Dělala u něho zdravotní sestru a asistentku. Tak nějak, jak už to bývá, přišla do jiného stavu a nikomu nic neřekla. Opustila zaměstnání a na pár let zmizela. Otec potom sem tam bloudil, a pak po krátké známosti upadl na mámu. Byla na střední škole a jak to chodilo, doopravdy ani nevím. No, hned zplnoletění a konala se svatba. Babička na ní trvala. Měla vůbec staromódní nápady. Ovšem na její vyprávění si vzpomínám fakt jen matně.

Já se narodil jen pár měsíců po svatbě.

Bohužel, už od začátku to v rodině neklapalo..., neklapalo.

Jak šel čas, otec opět potkal Máju na středisku, poněvadž začala pracovat jako zdravotní sestra, a kupodivu zrovna v jeho ordinaci. A zjistil, že má ještě jednoho, staršího syna. A neštěstí – tedy pro

mámu – bylo na světě. Poněvadž na to nějak náhodou přišla. Následovalo jen hromobití a bleskově rychlý rozvod.

Podle mého úsudku to bylo kapku jinak, ale před námi, dětmi, o pravých důvodech všechny strany statečně mlčely. Mohli jsme se s bráchou jen dohadovat, on tátu získal, a já ho v podstatě nikdy neztratil. Jen máma dopadla blbě.

Nádražní restaurace nebyla úplně pohodlná. V poslední době vypadala spíš jako nálevna – pár stolů s rozvrzanými stoličkami a pultíky na stojáka. Vařivali tu dobře, to je fakt, a já doufal, že se to za ta léta nezměnilo. Hned u dveří jsem vrazil do chlápka v bundě s huňatým límcem. Já ho hned nepoznal.

„Těbůh!“ vyjekl poté, co jsem do něj mírně vrazil. Spadla mu kapuce.

„Tanczi? Seš to ty?“ podivil jsem se.

„Berte, kde se tu bereš?“ vykulil oči Michal Tanzatoš, kterému neřekl nikdo jinak než Tanczi. Musel jsem se pousmát jeho jazykové klíče.

„Přijel jsem po letech do rodného města. Vypadáš dobře, řekl bych, až blahobytně.“

„Jo, až na ty pačesy,“ zašklebil se a bezděčně si uhladil hustou pleš. Kecám! Měl na temeni mírně prořídlé vlasy, ale jelikož byly silné, tvrdé a vlnité, tak to bylo víc vidět.

„Spousta bab na to letí.“

„Jo, to určitě a zvlášť tady! To snad jen kdybych tam měl nalepený dolarový bankovky,“ zakřenil se. „Odkud jedeš?“ oči se mu svezly po mém nabitém transportním pytlí.

„Nad ránem jsme s kámošem přiletěli na Ruzyni a odbavení mi trvalo dýl. Z Prahy jsem dorazil až teď.“

„Měl jsi jet autobusem!“

„Já rád jezdím vlakem. Co tu mají dobrého? Od rána jsem nejedl.“

„Mezi námi,“ naklonil se ke mně, „nedávej si žádnou omáčku, jen kusové věci. Oni tu občas mají problémy s hygienou.“

„Jak to?“

„Říká se, že Kazdová v poslední době nic nevyhodí,“ ušklíbl se.
„Asi stárne.“

„To je určitě pomluva!“

Objednali jsme si. Já nějaký kapustový karbanátek. Tanczi řízek. Lokál byl v tuhle dobu poloprázdný. V koutě se krčili dva chlápci ve žlutooranžových kombinézách, takových zamazaných, jaké mívají třeba silničáři. Kolem stolů lítala dívčina s hadrem, utírala stoly a sklízela odložené nádobí. Docela mi padla do oka. Občas nahněvaně koukla naším směrem. Nebyla to už žádná osmnáctka, ale furt dívčina.

„Tak povídej, kde jsi byl, co jsi dělal celou tu dobu?“ vyzvídal po chvíli. „Přiletěls z daleka?“

„Z Toronta. Cestoval jsem po ropných vrtech a dělal leccos,“ co bych mu víc vykládal?

„No jo, Amerika, to jsou jiný prachy,“ úplně si posteskl.

„Taky je to úplně jiný kapitalismus než tady.“

„Na prachy dobrý?“

„Nemohu si stěžovat, ale budu si muset najít práci,“ donutil mě ke shovívavému úsměvu. Všichni se ptají na prachy. Pajcr, to jako kámoš, byl z takovýchhle dotazů vždycky na nervy.

„Co ten tvůj byznys, Tanczi? Makal jsi přece s tátou v autoservisu, ne?“

„Jó, byznys, kde ty loňské sněhy jsou! Je v háji, abys věděl. To už jsi tady dávno nebyl. Táta si nasekal dluhy kvůli nějaký diagnostický stanici. Koupil ji na dluh a tam mrcha nic nevydělala. Dopadlo to tragicky, táta se v zoufalství oběsil a já o servis přišel. A taky o barák a o chatu. Ono těch dluhů bylo tak nějak víc. I ten kus lesa šel do aukce. Všechno je pryč. Navíc se se mnou rozvedla žena. Každý rok se soudí o prachy na děti, furt mi úředně zvedají alimenty. Bydlím porůznu, taky u známých, jinak bych neměl na nájem, a plácám se až po krk ve sračkách.“

„Já myslel, že máš jen jedno dítě.“

„Upletl jsem si tři. Jó, ty jsi to měl snadný! Rozvedl ses s tou Zítkovic cuchtou už po pár měsících, ale co já?“ politoval se. „A vůbec, proč sis takovou krávu bral?“

„Dneska už nevím..., láska, okouzlení, zaslepenost...? Fakt nevím,“ a už jsem nedodal, jak moc na to nechci vzpomínat.

„Já ti rozumím, uměla se nosit a její brácha byl zatraceně vmlouvavej dohazovač, skoro jako kovanej Jehovista. Svého času oba do tebe hučeli jako do piliňáku. Vždycky říkal – Jitka je šikovná holka... On do mě taky hučel, na to byl chytřej dost. Představ si, prozřel! Dělá teďka vrchního strážníka u městský policie. Fakt!“

„To jsou novinky! Jo, Jitka šikovná byla, to jo, ale v umění, jak rychle rozfofrovat prachy. A nemysli si, rozvod není žádné vítězství. Z moci úřední jí platím měsíční apanáž, říkají tomu výživné pro odloučeného exmanžela.“

„Nekecej! Kolik jí platíš?“

„Něco přes tisíc pět set dolarů.“

„Ročně?“

„Blázníš? Měsíčně!“

„No, ty krásó! To ses musel tam venku pěkně otáčet! Já platím zlomek tvý částky na svoje vlastní děti a žehráám na celý svět.“

Přitočila se k nám ta holka v modrobílých šatech číšnice a sebrala nám talíře.

„Já jsem ještě nedojedl, Lidko!“ zvolal nazlobeně Tanczi.

„Nechals jen bramboru. Stejně jen chlastáš! Máš novýho kámoše, kterýho neznám? Zležete se zase jako dobytci, cо?“ ostře se do Tancziho obula.

„Víš, že si nemůžu dovolit pít, přece řídím!“ chabě se bránil.

„Jó? Nechlastáš jenom kvůli tomu, že nemáš prachy a taky kvůli těm svým pochybným kšeftům!“ ohrnula ret a valila pryč s porcelánem.

„Co je to za žábu?“ pořádně jsem si ji prohlédl. Měla úplně černé oči, které vynikaly v bledším obličejí. Neposlušné vlasy v barvě tmavé čokolády se jí kroutily zpod kšiltovky, obrácené dozadu.

„To je Lidka. A moc na ní nekoukej! Znáám tyhle ty tvoje obdivný pohledy. Stejně jsi pro ni jen starej, opelichanej kocour!“

„Lidka, říkáš? Že ji neznám?“

„Ale znáš ji! Je to moje sestřenice, její máma a moje máma byly sestry. Ale byly rozdílné jako nebe a peklo... Její mámu přece znáš taky, ne? Děkala v metrovém textilu – než všechno šlo do kyték

a převzala to konkurence od Vu Donga a udělali z toho kšeftu konfekci.“

„Vzpomínám si na ni, prodávala kdysi mámě nějaké záclony. Hrozně se s každým hádala...“

„Jó, to je ona... To už je ale dávno. Tetka je hádavá furt. Moc se s ní nepotkávám, má nějaký podnájem u Prahy, prý kvůli práci. A je hrozně na prachy.“

„Je lakomá?“

„No, jak se to vezme. Ještě že to Lidka nepodědila. Jenže ta má zase jiné vady.“

Ted' o ní mluvil jako o panence.

„Tetka je krejčová, prý šije na zakázku u jedné firmy v Praze. Něco dělá i doma, prý sestavování nějakých výšivek, nebo co. Vlastně..., abych řekl pravdu, nevím, co dělá. Furt někam jezdí... Lidka jí prý vypomáhá, aby utáhly nájem. Občas jim přihodím peníze, když mám.“

„Proč tvoje sestřenice pracuje zrovna tady?“

„Proč, proč, umí vařit. A přivydělává si k tomu mizernému platu z fabriky, kam chodí nepravidelně jen na dva, tři dny v týdnu stejně jako spousta jiných holek, a k tomu na půl směny. To víš, na malování porcelánu už ted'ka tolik šikovných ženských rukou nepotřebují, všechno se tiskne nebo se vyrobí rovnou v Číně. Není práce, majitelé do haly nasrali spoustu robotů a ty zvládají výrobu pětikrát rychleji než člověk a nesrovnatelně přesněji. Tak vypomáhá..., občas zaskočí i za mě. Tady na place podle potřeby. Starý Kazdovský k večeru otékají

nohy, takže nemůže celý den běhat po hostech. Sám vidíš, sice vaří furt dobře, ale lokál upadá, sama to nezvládá...”

„Hm. Kolik jí je let?“

„Kazdový? Tak pětasedesát. Proč?“

„Tý ne, Lidce...”

„Lidce? Bude jí osmadvacet. Hele! Zapomeň na to! Stejně jí koukáš jen na kozy! Ani slovem, povídám! Nebo tě tu nechám na mraze i s těma tvýma nemravnýma myšlenkami, a ty tři kilásky půjdeš pěkně po svých!“ Najednou se ke mně naklonil, zvažněl a tiše dodal. „Věř mi, ta holka není pro tebe!“

„Kolik je vůbec hodin?“ vzpomněl jsem si, jakmile vběhla Lidka, už převlečená z pracovního, a začala zvedat židličky na desku stolu a promptně pod nimi zametala širokým koštětem. My dva stáli u úzkého, ale vysokého stolku bez sedaček, a jen jsme ukročili před jejím smetákem. Ti dva chlápci v pracovních overalech se zvedli a vyšli ven druhým východem. Tudy se chodívalo ke stanovišti autobusu, než ho přesunuli bůhví kam...

„Šest. Za chvíli lokál zavírají. Kazdová si támhle otevře okénko na peron, a bude prodávat jen hranolky s tatarkou, polívku a chlast do kelímku jako každý večer. Nějaký kšeft mít bude, protože přijedou ještě čtyři vlaky a staví se pár nákladáků. Tiráci tu mají parkoviště k přespaní. Člověče, to bys nevěřil, lidi si kupují ty její polívky do bandasky, prý jsou husté a výživné... Blé!“

„Říkal jsi, že má problém s hygienou...“

„To jen tady kvůli tomu pajzlu. Jinak čerstvý žrádlo má prvotřídní na to, v jakých podmínkách je kuchtí.“

„Hm. A co Lidka?“

„Vezmu ji domů k tetce do města. A ty už toho nechej!“

Šel jsem k pultu. Kazdová je ženská od rány a obchodnice každým coulem. Už si chystala nádobíčko k prodeji do okénka.

Zaplatil jsem za oba. Ani na mě nepohlédla, vzala peníze a vrátila pár drobných.

„Kde je Lidka?“ zeptal jsem se Tancziho. Zdvihl oči od poblikávajícího mobilu.

„Asi už na nás čeká venku.“ Kývnul směrem k ulici.

„Co furt lovíš na displeji?“

„Kšefty! Logistika chce svoje.“

Kazdová za našimi zády zamykala vchod na peron. Vyšel jsem ven s báglem. Hustě sněžilo. Sodíková výbojka nepronikla dál než na pár desítek metrů.

A za rohem...

Ti dva chlápci dost ošklivě dotírali na Lidku. Jeden ji držel, aby se nemohla hnout a hlavně křičet, a druhý se pokoušel servat z ní bundu.

Odhodil jsem bágl do sněhu a přiskočil k prvnímu. Odrhnul jsem ho, a jak se otáčel, tak mu jednu pořádnou natáhnul, až se svalil do závěje. Druhý odstrčil Lidku, pod kterou na okamžik poklesla kolena. Chlápek se už o nic nepokusil, protože dostal při mé otočce do zubů, až to cvaklo, a taky se poroučel k zemi.

Oba na nic nečekali, zvedli se a poněkud neuspořádaně spěchali k pomuchlanému autu pod svítilnou.

„Jsi v pořádku,“ chytil jsem Lidku za ruku. Chystala se ve vzteku za těma dvěma hodit lopatu na sních.

„Jo!“ odsekla a hněvivě se dívala za odjíždějícím autem. „Zvládla bych je!“

„Ale jdi!“

„To víš, že jo!“ nafoukla se.

„Znáš je?“

„Brůha s Mašíčkem. Dva kretení posunovačský, když se nacucaj, tak neví, co dělaj a kam šahaj...“

„No, moc nacucaní nebyli, spíš odhodlaní.“

Zjevně jim nešlo o násilí na slabším pohlaví, ale spíš o kapsy té její bundy...

„Co tu děláte?“ podivil se za našimi zády Tanczi. A hned mě napomenul: „Co jsem ti povídal, Berte!?“

„Nepředstavíš mě konečně?“ zpražila ho Lidka.

„No jo,“ zatvářil se otráveně, což ve světle sodíkové lampy a v kulisách hustě padajícího sněhu vypadalo směšně.

„Moje sestřenice Lidka Adámková, a to je můj spolužák Bert, tedy Robert Zubko.“

„Ahoj!“ řekli jsme si skoro jednohlasně.

„A cos mu to napovídal?“ dodala tomu korunu. „No?“

„Co je v domě, není pro mě,“ odpověděl jsem nakonec já, protože Tanczi se kroutil jako žížala na háčku.

Zpražila ho dlouhým, suchým pohledem, až nahodil přiblblý úsměv. Ale ani nepípnul.

„Hele, Michale, kde máš auto?“ oprášil jsem bágel a hodil si ho na záda.

„Támhle!“

Prošli jsme kolem hlavní budovy, za kterou stálo několik odstavených kamionů a osamocených návěsů, přes rozvalený plot k provizorní zastávce autobusu, do které muselo foukat ze všech stran. Hned za ní se krčila zánovní, notně zasněžená dodávka.

Lidka byla fajn žába. Aspoň se mi tak zdála. Upovídaná a veselá. O incidentu s chlápky za nádražní budovou se nezmínila ani náznakem a já taky mlčel. Celou tu kratičkou cestu něco povídala, obracela se na mě a tedy víceméně mluvila jen ke mně. Michal ji se znechuceným výrazem vyhodil před činžákem pod školou. Automaticky se rozsvítilo světlo nad vchodem. Lidka nám mávla a zapadla do baráku.

„Něco jsem ti říkal, tak jí moc nemávej!“ nahodil rozmrzelý kukuč, jakmile zblejsknul, jak se Lidka vesele tváří.

„Takhle ji vozíš často?“ ignoroval jsem jeho dobrou radu.

„Jo, vždycky po směně na nádraží. Je to bezpečnější. Za poslední rok tu bylo dost přepadení.“

„Znásilnění?“

„To ne, spíš..., jen loupežná přepadení s násilím. Nějakej magor s nožem si vylejvá vztek hlavně na ženských. Co vím, už dvě přepadl, okradl a ztloukl. Před měsícem se ale spletl a přepadnul mladýho Duška. No toho, co vypadá jako by utekl z travestyšou. To muselo být pro toho parchanta sakra překvapení, když to na něj vybalil jako chlap, he, he.“

„Fakt?“

„Jo, Dušek ho zmlátil jak psa mezi garážemi nad nádražím. Lidi tam chodívají přes parčík zkratkou. Jenže mu utekl.“

„To udělal dobře, když na něj šel s nožem!“

„Já si myslím, že je to stejnej magor, co přepadá trafiky. Někdy na jaře si ale přišel na pěkné peníze v sázkové kanceláři, tak dal chvíli pokoj. Zase se objeví až prachy dojdou...“

Rozsvítil se mu mobil.

„Kam chceš hodit?“ zeptal se, jakmile odbavil cinkající zprávy.

„Asi..., asi se zastavím u mámy na sídlišti a pak sejdu dolů na hlavní ulici k tetě nebo zajdu k bráchovi. Pak se uvidí.“

„Nezůstaneš u mámy?“ podivil se.

„No, vzhledem k tomu, jak mě před lety po rozvodu odmítla u sebe ubytovat jako nespolehlivý živel, tak mi to za ty její kecy nestojí. A navíc ani nevěděla, že přijedu. Takhle to bude lepší.“

„Jo, máš pravdu, krátký překvápko a šlus! Co si tak vzpomínám, tvoje máma tě nejradši sekýrovala veřejně, rovnou na ulici. Byl jsi úplnej vyvrhel,“ uchechtnul se.

„Moc bych se tomu nesmál. Měla ráda publikum pro své převýchovné metody.“

„Už mlčím..., taky mě chtěla párkrát převychovat,“ dodal s významným pohledem. Vyprskli jsme oba smíchy.

Pak zamáčknul slzu smíchu, vymáčknul mobil a opatrně se rozjel.

„Jak dlouho jsi nemluvil s mámou?“

„Osm let.“

„Sakra, to je kus života.“

„Jo, to je.“

„Novou práci ještě nemáš, co?“ zeptal se mimochodem.

„Kde bych něco takhle narychlo splášil? Jsem tu sotva pár hodin...“

„Poslyš, nechtěl bys nějakou malou brigádičku, jednorázovku, než se tedy rozkoukáš a najdeš si něco stálejšího?“

„Potřebuješ s něčím píchnout? Kolik to hodí?“

„Docela dost. Potřebuju závozníka. Místo Lokvence.“

„Rudy Lokvenců ze Šibeňáku?“

„Jo místo něj. Je v pánu, víš? Je to už čtrnáct dní. Říká se, že měl ošklivou bouračku na ledu, a byl na místě, však víš co...“

„To je mi Rudy líto, fajn chlap!“ nemile mě překvapil.

„Neměl ani pohřeb. Blbá nehoda, prý zlomený vaz, furt se vyšetřuje! Ale kšeft musí běžet a já nemůžu jen tak někoho z místních oslovit..., chápeš, ne?“

„Nějaká nezákonnost, co? To mě zajímá! Budeme krást zase ryby ze sádek?“

„Tak trochu, jen ryby v tom nejsou,“ ošil se. „Ale je to královsky zaplacený. Šábnem se. Zítra po půlnoci bys mohl ne?“

Ilegální prácička, to mě docela lákalo. Jen aby to nebyly zase ty ryby, nerad bych se v tomhle mrazu máchal v ledové vodě... A Pajcra musím sehnat, to by byl super parták, blesklo mi hlavou!

„Platí! Tady je můj telefon.“

„Co to máš za divný číslo?“ letmo mrknul na papírek.

„Co já vím? Koupil jsem na letišti lacinej mobil s předplacenkou.“

„S penězi potíže nemáš?“

„To nemám, neboj.“

„Takže seš na naše poměry bohatej...,“ Michal přibrzdil, naklonil se dopředu a prohrábnul přihrádku přeplněnou různými cetkami. „Na,“ podal mi kartičku. „Je tam telefon, kdyby něco. Kolem jedenáctý večer ti zavolám a vyzvednu tě. Ale jiným autem, jo?“

„Jo. Nemáš taky náhodou telefon na Lidku?“ zeptal jsem se zdánlivě nenápadně.

„Hele, nezkoušej mou trpělivost! Už jsem ti něco řekl! Sakra!“ prudce přibrzdil, zrovna když zatačel k činžáku, ve kterém bydlela moje matka.

Dvě blikající světla nám zahradila cestu. K vozu přistoupil policajt, zasněžený jako sněhulák. Michal stočil okénko.

„Co se děje, Honzo?“

Neznal jsem ho, nebo spíš nepoznal.

„Aha, to seš ty, Tanczi? Jó, co se stalo nevím, ale tudy neprojedeš! Prý nějaké neštěstí. Musíš to otočit a projet spodní ulicí.“

Já mezitím popadl bágel, vylezl z vozu a mávnul Michalovi na pozdrav.

„Hele já padám, ten kousek domů dojdou. Brnkni, až bude čas!“

Zabouchnul jsem. Tanczi jen přikývnul, a prohodil ještě pár slov se strážníkem.

Před vchodem stálo několik dalších blikajících aut – hasiči, sanita a další policajti. To byla asi ta nehoda...

„Kam jdete?“ hnal se ke mně jiný policajt v uniformě. Tohle nebyli žádní měšťáci...

„Sem do domu, navštívit matku.“

Koutkem oka jsem mezitím zahlédl, jak Michal otočil vůz a opatrně sjížděl z kopečka.

„Můžete se mi legitimovat?“ oslovil mě starší chlap v huňaté bundě. Tipnul jsem, že je mu tak pětadvacet. Sestoupil po schůdkách od vchodu a šel mi vstříc. Měl vlasy pocukrované sněhem a táhnul z něj odporně pronikavý cigaretový kouř. Promnul si oči kloubem palce ruky, ve které stále držel zpola vykouřenou cigaretu. Stál vedle neblíkajícího, otevřeného vozu havranů.

Mlčky jsem mu podal pas.

„Robert Zubko, hm, jdete k Zubkovým?“ zkoumavě si mě prohlédl.

A tvářil se jako idiot.

Stál jsem v předsíni, bágl u nohou, a co chvíli mě přepadl tísnivý pocit. V tomhle baráku vypadaly všechny před síně stejně, stejná skříň, stejné tapety, stejné linoleum...

„Pojďte dál!“ vyzval mě uniformovaný policajt.

Překročil jsem práh do místnosti. Zde to bylo jiné. Nový, ale stylový nábytek v záplavě světél hýřil přemírou barev, a k tomu se celým bytem vznášel zcela neznámý pach..., byl jsem zmaten.

„Posadte se semhle!“

V místnosti seděli u stolu dva postarší muži, jeden vyplňoval papíry a druhý lovil cosi na mobilu. Oběma mohlo být tak k šedesáti, ale vypadali vcelku vitálně.

Všude bylo našlapáno a místy se na dlaždicích linolea slévaly do větších louží cákance vody z tajícího sněhu, kterého sem každý přichozí zanesl na botách požehnaně, včetně mě.

„Já jsem plukovník Kovanda,“ řekl ten hubenější, jen co odložil mobil. „A tohle je doktor Hanák. Jsme z kriminálky.“

Představil jsem se a posadil se.

„Máme pro vás nedobrou zprávu. Vaše matka byla nalezena mrtvá. Podle všeho se jednalo o násilný trestný čin.“

„Násilný?“ zpráva takhle suše podaná mě vykojila.

Chvíli bylo ticho. Odkáslal jsem si, přece jen mně to sevřelo hlasivky.

„Ehm, mohl bych ji vidět?“

Plukovník se podíval na doktora a pak přikývl.

„Kdo..., kdo ji našel?“

„To je zvláštní příběh. Hlídka městské policie projížděla ulicí a všimla si rozsvíceného bytu s rozbitým oknem. Zastavili. Nemohli se dozvonit. Požádali z přízemí souseda, é..., pana Vomáčku, aby jim otevřel vchodové dveře. Když přišli sem na patro, tak našli pootevřené dveře do bytu. Místo činu zajistili a povolali nás.“

Oba vstali. Kovanda byl vysoký a hodně hubený bez ohledu na zimní kabát. Doktor Hanák byl pomešší a spíš kulatější, což za stolem nebylo zprvu vidět.

„Pojďte vedle,“ vyzval mě doktor.

Obývací pokoj v bytě byl stejně cizí jako ta předchozí místnost, a navíc plná neznámých lidí. Bylo v ní chladno, asi díky tomu rozbitému oknu. Střepů leželo na podlaze pomálu, fakticky se třpytil

jen jeden. Nábytek opět stylový a vybraný s velkou zálibou pro pestrost, a to nejen v barvě, ale i v tvaru. No řekněte, skříň ve tvaru blyštivého skarabea nebo kabinet na muřích nožkách...? Oči všech se automaticky stočily k ležící postavě kousek od okna, vedle které stáli dva nachystaní havrani v krovkách.

„Madam u sebe neměla žádné osobní doklady a zatím jsme nenašli ani žádné další dokumenty,“ řekl plukovník.

Bylo mi to jasné. Chtěli mě využít k identifikaci. Trochu rozčreseně jsem přistoupil blíž.

Na pokyn jeden z havranů nadzdvihl cíp plachty.

Čekalo mě překvapení.

„Ale to není moje matka!“ všechno ze mě spadlo.

Bledá tvář patřila přibližně padesátileté, zachovalé ženě s mírně rozmazanými šminkami. Černočerné, dozajista obarvené vlasy se leskly v bílém světle zářivek až do modra. Oči měla zavřené. Byla oblečená v tmavomodrém kalhotovém kostýmu, jako by právě přišla z nějaké party nebo z kina. Ležela na boku a kolem krku měla omotanou jakousi vázanku nebo šňůru.

„Co prosím?“ vyhrknul plukovník.

„Tuhle ženu neznám! Mimochodem, v tomhle bytě je všechno úplně jinak než v bytě mé matky. A dokonce si myslím, že jsme v nesprávném bytě, moje matka asi bydlí v jiném patře.“

„Vy si nejste jistý, kde bydlí vaše matka?“ nevěřícně se zeptal plukovník.

„No, jistý si nejsem. Nebyl jsem tu osm let.“

„Poručíku! Poručíku!“ křikl udivený plukovník.

„Ano pane?“ vstrčil dovnitř hlavu kuřák, který mě odchytil dole u vchodu.

„Jaké je jméno na jmenovce dveří tohohle bytu?“

„No..., Marie Zubková,“ nejistě po nás těkal očima.

„To je nemožné! Takovýhle nábytek?“ namítnul jsem. „Tohle není náš byt! Rozhodně!“

„Proč ne třeba ten v přízemí?“ řekl kousavě plukovník.

„Tam určitě ne, to bych si přece pamatoval.“

„Rozhodně?“ pochybnost s něj jen kapala. „Co je za jméno na jmenovce o patro výš, poručíku?“

„Moment, podívám se,“ poručík na nic nečekal a spěchal ven.

„Mohl jste to říct hned, že tohle není byt vaší matky, ne?“ vyjel popuzeně plukovník.

„No, bylo mi divné, že by moje matka tak moc změnila vkus. Takovýchle barvy a tyhle tvary...,“ ukázal jsem na skříň.

„Tam je jmenovka nějaké Mátlové,“ řekl udýchaně poručík, který právě vpadnul do místnosti.

„Znáte to jméno?“ obrátil se na mě plukovník.

„Nic mi neříká. Mám klíče od bytu, můžeme se tam podívat,“ prošacoval jsem si kapsy.

„Co máme tedy dělat, plukovníku?“ zeptal se technik, rovněž udivený situací.

Plukovník se rozhlédl a zamyslel.

„Pokračujte v zajišťování stop. Projděte zásuvky, skříně, oblečení a hledejte doklady, fotografie nebo něco k identifikaci. Nenajdete-li nějakou použitelnou fotografii poškozené, pokuste se udělat její extra

fotku obličejů a obejděte sousedy, třeba ji tu někdo znal. A tělo samozřejmě převezte na soudní. No, a my se pane Zubko podíváme o patro výš. Pojd'te!“

Rukou vyvedená jmenovka na dveřích oznamovala, že tu skutečně bydlí jakási Ivana Mártlová. Můj klíč k překvapení ostatních fungoval. Byt byl ale tmavý, prázdný a studený. Automaticky jsem sáhnul za dveřmi na jistič a zapnul ho.

„Proč jste neřekl hned, že vaše matka bydlí o patro výš?“ zpražil mě plukovník.

„No, na rozdíl ode mě, vy jste si byli tak jistí, a navíc, ten váš poručík mě vyvlekl rovnou do toho bytu dole,“ pokrčil jsem rameny. „Jak jsem už říkal, já tu byl naposledy před osmi lety.“

„Bydlel jste tu?“

„Proboha ne, plukovníku! Jen jsem pomohl matku nastěhovat, ale bydlet? Bydlet bych s ní už nemohl.“

Rozsvítil jsem a rychle prošel byt. Zatuchlý vzduch naznačoval, že tu dlouhé týdny nikdo nebyl. Pootevřel jsem ventilaci. Všechno bylo poklizené a na rovných plochách ležela tenoučká vrstvička bílého prachu.

„Vypadá to, že tu nikdo už pěkně dlouho nebyl!“ ozval se trochu posměšně poručík, který v dlani schovával zapálenou cigaretu.

„Musíte furt hulit, Hubáčku? Všude, kam přijdeme, trousíte popel z cigaret, a to už nemluvím o smradu, který šíříte kolem sebe!“ zepsul ho plukovník.

„Pardon, típnu to,“ zadusil cigaretu o zábradlí a schoval špačka do kapsy bundy. V duchu jsem vyslovil zlomyslné přání, aby mu cigareta samovolně vzplála...

„Tak co?“ otázal se plukovník.

„Tak nic. Podle trhacího kalendáře tu matka nebyla od srpna. Nevím, kde je. Dole ve městě bydlí její sestra, Anežka Rybáková. Zajdu za ní a zjistím, co se stalo.“

„Nemůže být vaše matka v nemocnici nebo v nějakém sanatoriu?“

„Co já vím? Naposledy jsem s ní mluvil z letiště před osmi lety. Čertví, co se od té doby stalo.“

„Je vaše matka v důchodu?“ zeptal se poručík.

„Co prosím? Ale ne! Vždyť jí není ani čtyřiapadesát.“

„Pardón, já odhadoval jen podle vašeho věku.“

Aha. Poručík si toho všimnul, však viděl můj pas. No jo, člověk nemůže za to, že se narodil sotva zletilé holce.

„Proč byly přehozené štítky na dveřích?“ Na plukovníkem nadhozenou otázku neležela na chodbě žádná rozumná odpověď, a tak zůstala viset ve vzduchu.

Nechal jsem bágl v bytě za dveřmi v chodbičce a zamknul dveře. Oba kriminalisté už pomalu scházeli ze schodů.

„Ten štítek pro jistotu radši sundám, pánové, jen by to blblo lidi,“ vytáhnul jsem z plastového rámečku tvrdou kartičku a strčil ji do kapsy.

„Dobře. My přehodíme tu se jmenovkou vaší matky zpátky sem, až byt dole zapečetíme. Poslyšte, pane Zubko, z jakého zahraničí jste se vrátil?“

Plukovník mě zaskočil přímou otázkou. Zastavil se na prvním schodu, ležérně se jako dlouhé bidlo opřel o zábradlí a tázavě vyčkával.

„Přiletěl jsem z Kanady na Ruzyni a pak přijel vlakem.“

„Byl jste tam jako voják?“

„Ne, to ne. Proč?“

„Máte na sobě vojenský mundúr, ale bez nášivek. A vojenský pytel, říká se tomu tak, ne?“

„Pro cestování to bylo výhodné,“ nechťelo se mi zrovna se zpovídat, zvlášť když jsem si všimnul, že o patro výš i níž už svítí zvědavá očka sousedů. Nikoho z nich jsem ale neznal. Osm let je prostě osm let!

Anežka na mě zírala jako na blázna.

„Co tady děláš?“ zeptala se překvapeně.

Byla mladší a pohlednější kopií mé matky, aspoň co se vzhledu týče. Jen povahu měla úplně jinou. Bral jsem Anežku spíš jako starší sestru než jako tetu, to asi kvůli těm osmi letům rozdílu mezi námi.

„Ahoj Anežko.“

„Pojď dál, ať nestojíš v ulici,“ otevřela mi dveře. „A trochu tiše! Děcka spí a Imra taky. Dneska dělal dvanáctku. Už třetím rokem dělá dispečera ve vodárně, víš?“

„To je o nervy, co?“

„Jo. Někdy.“

Imra, tedy Imrich Rybák, manžel Anežky, je stále usměvavý týpek. S Anežkou se seznámili v klubu modelářů. A hned se vzali, byla to láska na první pohled, která se vyvede tak nejvýše jednomu páru z tisíce. Byl jsem jim za svědka i přes urputný odpor matky. Nesnášela Imru a byla absolutně proti jejich sňatku. Asi proto se příliš nestýkali.

Přezul jsem se hned v chodbě. Zavedla mě do světnice.

„Máš to tady pořád stejné!“ pochválil jsem.

„Osvědčilo se mi to. Dáš si něco k pití? Máš hlad?“

„Jídlo ani ne. Dal jsem si něco malého u Kazdové na nádraží, hned jak jsem vylezl z vlaku.“

„No jo, Kazdová je vynikající kuchařka! K ní chodívá v poledne půlka sídliště k nelibosti všech hospodských ve městě. Mám tu v konvici ovocný čaj. Chceš? Měl jsi dát vědět!“

„Volali jsme si přece před měsícem, ne? Tehdy jsem nevěděl, že skončíme právě před svátky. A čaj si dám rád, díky.“

Nalila mi z konvice trochu teplý čaj a postavila hrníček přede mne.

„Po svátcích se zase vracíš?“

„Skončil mi kontrakt, vyplatili nás a na jaře se uvidí, jestli se do té práce vrátím nebo ne. Ale spíš ne. Je krize.“

Zahleděla se na hodiny na zdi.

„Kazdová zavírá lokál v šest. Kde jsi celou tu dobu byl?“

„Spolužák mě hodil z nádraží k mámě. Jenže ona doma nebyla a vypadá to podle usazeného prachu, že už pěknou dobu. Proto jsem šel za tebou do města, jestli tu není nebo jestli o ní něco nevíš.“

Posadila se naproti a uhladila neviditelný záhyb na ubruse.

„Se ségrou je to složitý. Já s ní nemluvila od loňska, to víš, ty její výčitky...“

„Kde tedy je?“

„Už loni v létě odešla z práce, dělala naposledy ve školce, víš. Přestěhovala se k nějakému zazobanému chlápku. Prý je to umělec. Má chalupu dole ve *Vsi pod Chavrníkem*.“

„Jo, máma se považovala za umělkyni, hlavně když páchala násilí na krajinomalbách. Měl jsem trochu starost, jestli se jí něco nestalo. Policajti totiž vyšetřují o patro níže v tom samém baráku nějaký mord.“

„To jako vraždu?“ polekala se.

„Přesně tak. Nějaká Mátlová. Vůbec si nevybavuju, co byla zač. Viděl jsem ji post mortem. Zachovalá, odbarvená, dobře oblečená ženská, v dobře zařízeném, ale strašně barevném a přeplácáném bytě...“

„Hm. Mátlová, Mátlová..., hm..., už vím! Dřív se jmenovala Prochorová a učila hudebku na prvním stupni základky. Musel jsi ji znát, v pátých třídách jako začínající učitelka vedla sborový zpěv. Mívala kratší blond vlasy a vždycky nosila šaty.“

„To byla ona?“ podivil jsem se. „Dřív vypadala jako holčička. To teda dost změnila vizáž! Mám na ni nepříjemné vzpomínky z šesté třídy. Neuměl jsem zpívat a ona mě pořád pérovala.“

„Prosím tě, kdo by jí chtěl ublížit?“

„To nevím. Asi někdo, koho přistihla, že zpíval falešně,“ snažil jsem se zavtipkovat.

„Nedělej si srandičky! Tohle je vážná věc.“

„Počkej zítra, bude toho celé město.“

„Máš kde spát? Kdyby ne, tak můžeš tady přespát, nebo si tu aspoň nechat věci.“

„Jo, nebudu vás obtěžovat. Přespím v bytě u matky a pak se uvidí. Když tak si sem jen hodím ten můj cestovní pytel. Máš na mámu aspoň telefon?“

„Jenom pevnou linku do bytu.“

„To se tu ani za celou dobu nezastavila jako hodná teta?“

„No, nevím... Ona děti nesnáší, tedy hlavně naše,“ dodala trpce.

„A to dělala kuchařku ve školní jídelně!“

„Jo, kde ty loňské sněhy jsou... Práce ve školce jí asi nebavila. To bylo naposledy, kdy jsem s ní mluvila, a to je už víc než rok. Posílala hromadně balíčky, asi ty svoje obrázky nebo tak něco. Dělala jsem na přepážce na poště, víš?“

„Co děláš teď?“

„Pobočku zrušili a teď jsem bez práce. Po novém roce půjdu dělat do městské knihovny za paní Zítkovou, jde do důchodu.“

„To bude fajn, aspoň budeš mít klid.“

Dopil jsem čaj, rozloučil se a vrátil se do matčina bytu.

Policejní hlídka stále postávala před bytem paní Mátlové. Technici svou práci evidentně neskončili.

Uvedl jsem byt do uživatelsky příjemnějšího stavu, především jsem pustil topení, jelikož jsem při odchodu zapomněl otevřenou ventilaci a byt za tu dobu dost vymrznu. Spláchnul jsem ze sebe prach z cesty, jak se říká, a uleh na pohovku v kuchyni nějak po půlnoci, to už nastal v baráku klid.

Bylo to tu divné a takové cizí.

Probudil jsem se nad ránem. Čtyři ráno, hrůza! Tedy správněji, probralo mě tiché lupnutí, jako když praskne led. Nedokázal jsem přiřadit k zvuku ten správný nástroj. Nedalo mi to. V tichosti jsem vstal, obul se a oblékl.

Ochladilo se. Okno, napadlo mě! Nezkontroloval jsem ho. Otevřel jsem dveře a automaticky rozsvítil.

U okna stál zachumlaný chlápek v bílé bundě s kuklou na hlavě. Strnul u otevřených dvířek minibaru, kde ale žádný alkohol nebyl, pouze štosy a štosy písemností.

„Hej! Co tady děláte?“ vykročil jsem k němu.

Chytil lampu vedle baru a hodil ji po mně. Netrefil se, ale to spíš díky šňůře, která pevně vězela v zásuvce. Strhla tělo lampy k zemi. Když se otočil, a chtěl vycouvat na miniaturní balkónek, zavadil o stoličku a zakolísal. V ten okamžik jsem ho levačkou chytil za rukáv bundy a pravačkou mu jednu vypálil. Sedla dobře. Rukáv nevydržel a zůstal mi v ruce. Chlápek zavyl, vylítnul otevřenými dveřmi na balkónek a zmizel. Spadnul?

Vyběhl jsem za ním. Chlapík se držel jakési kladky, jejíž jeden konec byl připevněný v rohu za trubku zábradlí a druhý končil na kmeni topolu u cesty. Poměrně pohodlně sjel dolů a utíkal mezi auty ulicí vzhůru směrem k Šibennému vrchu.

Možná bych ho dohonil, přece jenom běžel navátým sněhem, ale možná taky ne. Odříznul jsem šňůru, odhodil ji někam dolů k topolu a umiňoval si, že dole uklidím až ráno.

Zavřel jsem dveře a utěsnil tím utrženým rukávem profesionálně vyvedenou, diamantem hladce vyříznutou díru ve skle vedle kliky. Prostrčit ruku skrz a otevřít si už nebyl žádný kumšt. Zatáhnul jsem závěs.

Řezačka na sklo s přísavkou a vylomeným kusem skla ležela za stoličkou pode dveřmi. Podobný střep ležel o patro níž, podobnost tedy nebyla jen náhodná.

To mě v ten moment nezajímalo. Mnohem důležitější se mi zdálo vyzkoumat, proč se ten *někdo* hrabal v máminých papírech.

Prošel jsem lejstra, rozložené do spousty složek. Vetřelec dvě z nich povytáhnul, asi je chtěl ukrást.

Bylo v nich jedenáct tvrdých obálek a v každé – dlužní úpis!

Zíral jsem na listiny jako blázen! Každá z nich měla cenu třiceti milionů. Jedna dokonce dvojnásobnou. Všechny byly vystaveny na držitele a nad jmény dlužníků se mi jen protáčely oči. Byly to samé známé a významné osobnosti města. Advokát, lékař, ti dokonce dva, starosta, místostarosta, policajt a zbytek podnikatelé a potentáti... Místní smetánka. Všech jedenáct bylo splatných o Vánocích. Loňských...

Pro jistotu jsem prohlédl ostatní písemnosti. Co kdyby...

Ale nic dalšího důležitého tam nebylo. Vzal jsem podstatné věci týkající se bytu, pojistek, mámy a tak, a s úpisy je uložil do báglu. Přece to tady nenechám.

Taxikář byl obtloustlý čtyřicátník, který se pohodlně rozvaloval za volantem jako prase v neckách před spařením. Taky to v autě smrdělo jako v pojízdném prasečáku. A kdoví, jestli mu to neodpuzovalo zákazníky.

„Kam to bude, šéfe?“ kouknul na mě s lišáckým úsměvem. „A zavazadlo si hodíte dozadu na sedadlo, v kufru mám pár basiček piv, takže se tam už nevejde nic, he, he.“

„Do *Vsi pod Chavrníkem*,“ odpověděl jsem, jakmile jsem se usadil a oklepal si boty. Přece jenom bylo sněhu dobrých dvacet čísel.

„Jó, to musíme k nádraží, kolem hřbitova a pak dvakrát přes trať, he, he,“ zase se krátce uchechtнул. Bude zřejmě veselá kopa, došlo mi.

Vyjeli jsme na hlavní silnici. Celé město je ve skutečnosti jen jedna klikatá hlavní ulice s pár pobočnými silničkami, napojenými jako větvičky na bonsai. Jel opatrně, protože až k nádraží kupodivu nikdo sněh neprohrnul.

„Tady je to děsný,“ postěžoval si. „Technické služby nemají lidi, aby aspoň jednou denně protáhli hlavní tah městem. A to je tu bez práce deset procent lidí. Nechápu, za co chodí všichni ti lidi do hospody,“ zavrčel ještě.

Zrovna jsme jeli kolem hřbitova.

„Letos v únoru jsem vezl jednoho podivína. Ptal se mě, jestli ho vidím, jestli není duch. No, magor. Chtěl mi zaplatit kartou, jenže u mě nefungoval terminál. Tak mi to dal v samých drobných. Víte, nebyl jsem z hrsti drobáků vůbec odvázaněj. To se mi letos ještě nestalo. Schválně jsem počkal, co bude dělat. Představte si, šel si vybrat prachy k automatu u zastávky autobusu a ten mu hnedka tu kartu sežral. Pěkně ho to rozhodilo.“

„Někdo z místních?“

„Víte, že jsem ho od té doby už neviděl.“

„Vy nejste zdejší, pane Komárku, že ne?“ oslovil jsem ho jménem vylepeným pod IČO na palubní desce.

„To víte, že nejsem. Přiženil jsem se před pěti lety. Pocházím z Písku, víte. Žena chtěla zůstat doma, má tady se ségrou napůl malý domek nad klinikou, no znáte to!“

„Nad klinikou? Tam je těch baráčků víc. Smetáčkovi, Šilerovi, Koutní, Balabánovi, Oříškoví, Gregorovi, Wantzovi, Lachoutovi a..., a ještě další, na ty si už nevzpomenu. Kamarádil jsem tam s Karlem Kojetínem, vychovávala ho babička, protože jeho rodiče nějak nebyli...“

„Á, vy jste místní. Moje žena je Lachoutová, je to předposlední barák v uličce.“

„Jasně, má bráchu Pepíka, že jo? Jezdil závody.“

„Měla. Umřel při nějakém silničním neštěstí, je to už pár let, ani jsem ho nepoznal. Má už jen ségru. Ta bydlí u nás v baráku taky.“

„Nepovídejte!“

„Jo, je to tak, to je život! Zrovna jako tady!“ zpomalil a přejel krokem nechráněný železniční přejezd. „Je to čtrnáct dní, co na tomhle přejezdu došlo k hroznému neštěstí. Vlak vyjel z nádraží a vrazil do auta, kterému zrovna tady chcípnul motor. Ta auta byla dvě, to druhé prý předjíždělo. Jedno to odhodilo támhle dolů ze svahu mezi stromy, točilo se jako kola kombajnu. To druhé vlak vláčel dobrých sto, dvě stě metrů. To víte, tady jen tak vlak nezastaví, je tu nepřehledná zatáčka a támhle svah k tomu. Vláčené auto prý začalo na kolejích hořet až když mašina couvla. Policajti to vyšetřovali a zjistili, že z toho auta, co spadlo ze svahu, vypadnul nějaký člověk a sletěl taky dolů, ale na druhou stranu. Je tam jen hluboká taluta. Není to vidět, zasypal to sníh. A další čtyři, co v něm seděli, se umlátili na pásech, jak to auto rotovalo dolů. No, je tu pořádněj sešup! Jenže víte co, he, říká se, že ten člověk, co vylítnul z kufru auta, byl už dávno po smrti. Náhodička, co? Ti dva v tom druhém autě dopadli o poznání líp.“

„Přežili to?“

„Co vás nemá! Uhořeli na prach. A doted' se neví, co byli zač.“

„A ten člověk, co vypadl, znal jste ho?“

„Nikdo mi jeho jméno neřekl. Říkali, že je to snad někdo z Proffy, jenže lidi toho napovídají.“

„Proffa?“

„To je firma v areálu bývalého výzkumáku za *Chavrníkem*. Je to tam docela odříznuté od světa, za skalami a v lese. A přitom se to zdá tak blízko, jen se projede *Čertovou soutěskou* a člověk je tam co by velikonoční zajíc packou dvakrát dup. Do města je to slabou čtvrt

hodinku, kousek od sídliště. Prý tam pro lidi bývala dobrá práce. Ale dneska? Firmiček je tam spousta, a jediná velká provozovna je vývařovna.“

„Hm. Škoda, že neznáte jeho jméno.“

„Zkuste se zeptat v pohřebním ústavu, ti by to měli vědět nejlíp. Je to jen kousek od radnice. Vede to tam stará Márová, má přehled, mluví jako kniha a zná každého nebožtíka osobně, he, he.“

Projel opatrně středem silnice, krátkým lesem a dolů k nízkému průjezdu cihlovým mostíkem. Za ta léta se tu nic nezměnilo. Do *Vsi* zbývaly nejvýše dva kilometry.

„Tragédie.“

„Tragédie možná. Mluvil jsem s dobrým známým od městské policie. Jmenuje se Honza Zítka. Znáte ho? Říkal mi, že je to všechno podivné. Moc mrtvých najednou... Prý to přijel vyšetřovat sem, do temnokraje, nějaký policejní hlavoun s týmem přímo z Prahy.“

„Temnokraj?“

„Jó, to se tady tak říká. V novinách tomu říkají sociologové vnitřní periferie. Všude je odsud daleko, do Prahy, do krajského města a vlastně i do okresního... A k tomu blbý cesty, bez napojení na dálnice, málo peněz, špatná doprava, žádná pořádná práce, selektivní chudoba... Helejte, už jsme tady!“

Zastavil nedaleko zastávky autobusu.

„Asi na vás počkám, ne? Další autobus jede až v poledne. Jak říkám, s dopravou je to na draka!“

Těch pár chalup ve *Vsi*, a doopravdy se jmenovala *Ves pod Chavrníkem*, bylo dost v neutěšeném stavu. Většina z těch dvaceti čísel by potřebovala novou fasádu a každá druhá i novou střechu. I přesto zde žili lidé, chodili do práce a posílali děti do města do školy. Na zastávce se už nahromadilo nejméně patnáct dětí a nedospělců. A zrovna přijel už tak natřískaný autobus, že se ta masa mládeže dovnitř sotva vešla. No, nic se za ta léta nezměnilo, na každé poslední zastávce před městem to bylo stejné.

Počkal jsem, až se autobus odpíchne od zastávky a přešel k hloučku lidí, co vyprovázeli děti do školy. A slušně jsem pozdravil. Všichni, tedy dvě mladé maminky, jedna starší máma, která vyprovázela dospívajícího syna a rozevlátý muž po šedesátce, doprovázející vnoučata k autobusu, ke mně otočili zvědavé obličejce.

„Omlouvám se, že zdržuji. Hledám paní Zubkovou. Prý tu někde bydlí.“

„Zubková?“ zakroutila hlavou jedna z maminek. „Je tu pár nových lidí, ale takovou paní neznám.“

„Prý bydlí u nějakého umělce...“

„Počkejte!“ zarazil se starý pán. „Už vím! Ta paní, o které mluvíte, je manželka malíře Lahody. Svatbu měli letos v srpnu. Ale nejsou tady.“

„Máte pravdu, pane Pecháčku!“ skočila do řeči ta starší žena – tedy, odhadem starší než já. „Ona tu bydlela loni a předloni. Teď jsou ale pryč, odjeli na Mallorku, tam tráví zimu.“

„Jo, jo, možná se vrátí příští rok v květnu nebo v červnu,“ pokýval hlavou Pecháček.

„A možná se nevrátí vůbec.“

„No jasně, proč by se vraceli...,“ do diskuse se nakonec zapojili všichni.

Poděkoval jsem, ale asi si toho nevšimli a dál pokračovali ve vzájemné rozpravě. Já tam už byl tak nějak navíc.

„Ještě že jsem na vás počkal, co?“ zazubil se taxikář.

„Děkuji, dobře jste udělal,“ usadil jsem se na sedadlo.

„Pořídil jste?“

„Nepořídil. Pan Lahoda je pryč.“

„Jo, ten malíř!? Kdybyste to řekl rovnou, že jedete za ním, tak jste si mohl ušetřit cestu. Někdy k podzimu jsem ho vezl i s jeho paní na letiště do Prahy, no! Letěli na sklonku léta do teplých krajín.“

„Než jsme sem jeli, neznal jsem ho ani jménem.“

„Ženskej se líbí. Je to zachovalej chlápek kolem šedesátky. Ta jeho paní je nejmíň o deset let mladší, úplně vedle něj rozkvetla. Dřív to byla taková šedá myška, která pracovala ve školce, ale teďka...? Stala se z ní opravdová dáma! Jó, do teplejších krajín na celý rok, taky bych jel.“ Potěšeně si zamlaskal. „Na Mallorce musí být i teďka krásně...,“ povzdychl si. „Jenže copak to jde, někam jet? Sviští ve školce, za chvíli škola, málo peněz..., no, samý starosti.“

„Říkáte, že odjeli na rok?“

„Nejmíň na rok. On tam má někde v horách pronajatý barák, ale prý na dohled moře. Viděl jste jeho obrazy? Moře, plachetnice, vysoké útesy, zlatý písek, zátiší se slunečníky... A prý prodal spoustu obrazů!“

„Na Mallorce touhle dobou moc tepla asi není, že ne?“

„Je tam určitě příjemněji než tady. A navíc, jel tam malovat! Vezl si obrovskej kufr malířských potřeb. A ta jeho paní je taky nějaká malířka, měla toho s sebou taky kvanta. Ale počkejte, před časem tu na skok byli, no jo, to zrovna byla šílená chumelenice...“

Mohl jsem se jenom podívat nad skutečností, jak málo toho o matce vím. Teprve teď je zřejmě šťastná.

„Helejte, do týhle ulice nevyjedu. Gummy kloužou jako zvon po prasečím kruponu,“ strhnul volant, když mu podklouzla v zatáčce zadní kola.

„Ten kousek už dojdu. Kolik to dělá?“

„Dejte mi tisícovku a budeme srovnání!“

„Máte ceny jako v Torontu.“

„Fakt? To jako dobrý?“ natěšeně se usmál.

„Tak vysoký,“ a podal jsem mu bankovku.

Žúrkova ulice byla jednou s oněch postranních, táhnoucí se od hlavní ulice směrem ke *Kamennému vršku* po jeho úbočí. Nevím, proč se mu říkalo zrovna Kamenný, ale balvanitý aspoň z druhé strany dozajista byl, a to doslova posetý ledovcovými, větry obroušenými kameny.

Tady, v půlce kopce, bydlel můj brácha. Dům byl postaven ve třicátých letech stavitelem Barvínkem. Tehdy se stavitelům neříkalo developři a vůbec, vztah se zákazníkem byl taky nějaký jiný, lepší.

Dům nebyl velký a odpovídal tehdejšímu pohledu na bydlení pro nepříteliš majetné lidi. Nechal si ho na klíč postavit pradědeček, který měl v té době už docela dobře zavedenou stomatologickou praxi, a lidé k němu chodili ze široka z daleka.

Hodil jsem bágel do sněhu a trochu oprášil kliku. Sněhu napadlo až příliš, ale podle odposlechnuté předpovědi z rádia v taxíku se mělo co nevidět oteplit. Takže budou všude zase ty břčky.

Prošel jsem po neprošlapaných schůdcích, schovávajících se pod sněhovými čepicemi na terasu, ze které ostrý vítr odvál většinu prašného sněhu. Pod nohama zachřupaly zmrazky.

Dveře byly zamčené. Pokusil jsem se použít klíč, který mi dal kdysi dávno brácha.

A ejhle!

Klíč nepasoval. Rozhlédl jsem se. Nikde nic nenasvědčovalo, že od mé poslední návštěvy se cokoliv změnilo. Samozřejmě, zahrada byla pokrytá sněhem, ale na domě bylo všechno původní tak, jak jsem to znal – dveře, okna, klika, laciný plastový zvonek, na který jsem zazvonil. A dokonce i to světlo, které se právě rozsvítilo, bylo původní.

„Co si přejete?“ řekl neznámý muž, který se objevil v úzké mezeře pootevřených dveří. Byl po domácku oblečený, v trepkách a huňatém županu, který by se spíš hodil nějak k bazénu. Anebo do mrazu...

„Hledám pana doktora Zubka.“

„Koho?“ podivil se a pootevřel dveře poněkud víc. Zahlédl jsem veliké zrcadlo, které zde vždycky stálo, hned u věšáku a pod ním prokládané dřevěné tuby na deštníky.

„Doktora Zubka. Tohle je dům jeho rodiny.“

„Žádného doktora toho jména neznám. Dům jsem koupil před čtvrt rokem od realitky.“

„To jste ho koupil i s původním vybavením?“ teď jsem se podívil zase já.

Všiml si mého významného pohledu směrem k zrcadlu.

„Nechali mi tu všechny ty krámy jako bonus,“ pokrčil rameny.

„Za vystěhování chtěli v realitce zaplatit, tak jsem to nechal být.“

„Aha. Řekněte mi, prosím, od jaké realitky jste to koupil? Rád bych pana doktora našel.“

„Realitka je místní, jmenuje se Pandora, vede ji nějaký Jahoda. S ním jsem dojednával podrobnosti. Tak třeba tam by vám řekli, kde toho doktora najdete. Nebo zkuste dole ve městě na středisku, když to byl doktor...“

„Děkuji. Můžu se na vás v té realitce odvolat?“

„Samozřejmě, jmenuju se Mašek. Musí si mě pamatovat.“

„Tak ještě jednou děkuji. Á, poslyšte,“ vzpomněl jsem si než stihnul zabouchnout dveře. „Byl tu uložený velký námořnický kufr. Zůstal tady?“

„Z takového vybavení tady nezůstalo nic, jen nábytek a prázdné skříně,“ potřásl odmítavě hlavou. „Manželka musela dokonce objednat matrace do postelí... Je mi líto, z vybavení nezůstalo nic.“

Opatrně jsem sešel po schodech dolů na cestu.

Neušel jsem snad ani padesát metrů, když tu někdo zavolal.

„Pane Roberte! Co tu děláte? Skoro jsem vás nepoznala!“

„Dobrý den, paní Stříbrná. Šel jsem za bratrem.“

Paní Stříbrná bydlela dál ob dva domy a jako děti jsme si u nich s bráchou hráli. Venca, její syn byl o něco starší než já. Měl spousty hraček od příbuzných po odrostlých dětech. Dokázal jimi zaplnit celý dětský pokoj – no, úplná hračkárna.

„Toho tady nenajdete. Letos se odstěhoval a dům prodal realitce a ta ho hned přeprodala.“

„Ale jděte!“ byl jsem překvapen víc než nemile. „A nevíte, kde bych ho našel?“

„To doopravdy nevím. Vystěhoval všechny věci asi tak před půl rokem, někdy v červnu to bylo, pořád pršelo.“

„To je divné. Zhruba před půl rokem jsem s ním mluvil po telefonu a nezmínil se ani slůvkem.“

„Aha. A věděl jste, že se oženil?“

Paní Stříbrná se úplně pásala na mém překvapeném výrazu. Evidentně ji potěšilo, že taky něco nevím.

„Nevěděl,“ vyrazil jsem ze sebe a bylo mi okamžitě nějak ouzko.

„No vidíte! Asi vám neporadím. Nevím, kam se přestěhoval, ale nejspíš ke své manželce. Ona prý dělá sestřičku na středisku. Zkuste se pozeptat tam.“

„Děkuji!“

„A co dělá vaše maminka?“

„No, abych pravdu řekl, nevím. Někam odcestovala. Doma není.“

„No jo, tyhle cesty a starosti s výstavami... Naposledy jsem s ní mluvila v lékárně. Ona si tam chodívala popovídat s magistrou Mylnerovou. Tu znáte ne? Je to maminky spolužačka a kamarádka...“

„Jo, znám ji..., asi.“

Celý popletený jsem poděkoval, roztržitě se rozloučil a s báglem na zádech cupkal dolů na hlavní silnici. Ani jsem se nezeptal, jak se má její syn Venca.

Přepadl mě hlad. Však jsem ani nesnídal.

Restaurace *Na růžku* snad ani restaurací nebyla, spíš takovou zaplivanou putykou. Byla to mizerná hospoda odjakživa, ale měl jsem fakt chtivou potřebu a nechtělo se mi trmácet se pro kus žvance dobré tři kiláky až na nádraží.

„Co to bude vojáku?“

Přitočila se ke stolu lehce odkvetlá číšnice. Dneska se jí zjevně třepaly ruce, což dokazovaly viditelně roztřesené linky obočí a přetažená rtěnka, jako by jí ruku vedl sám Joker.

Museli tady mít mizerného kuchaře. Kromě mé maličkosti si talíře hleděli dva penzisté a dva chlápci, které jsem tipoval na bezdomovce obrácené na víru pravou.

„Něco dobrého k jídlu. Doporučte mi nějakou vaši specialitu..., jako snídani a oběd dohromady.“

Podala mi jídelní lístek s mnohoznačným úsměvem, který mizerný mejkap degradoval na nepovedený škleb.

Možná chtěla podpořit výběr z široké palety jídelníčku. Jenže..., z devíti jídel jich bylo osm proškrtnuto. Odpovědný vedoucí a kuchař Ervín Hamza.

„Už máme jenom guláš,“ dodala k tomu neveselému kukuči.

„To asi ne... A co nějakou minutku?“ obrátil jsem list jídelního lístku. Na druhé straně byl jen seznam nápojů, ale bez cen.

„No, minutky děláme až od dvou,“ chvíli se ale rozmýšlela. „Ovšem, kdybyste chtěl, hodila bych vám na pánev pořádný řízek, jen tak přírodní a k němu pár hranolů a salátek, co říkáte?“ její laškovný tón se mi pranic nelíbil, ale hlad z prázdného žaludku vyřvával na celé kolo.

„To je dobrá nabídka!“

„A místo snídaň přihodím pár volských ok na řízek, ne?“

„To беру!“

Dědkům od naproti úplně poklesly brady až do guláše, jak valili oči. Podle všeho se tu nic jiného než guláš nevařilo.

„Poslyšte, mladej, jak jste to dokázal, že se Viktorka může kvůli vám tak přetrhnout?“ naklonil se ke mně jeden z dědulů, když si utřel bradu. Dědek samozřejmě čekal, až se z kuchyně ozve charakteristický lomoz pánví.

„Náš zákazník, náš pán – támhle to mají čtvrtmetrovým písmem přes celou zeď. Nevidíte, strejdo?“

„Až přijde Hamza, to jako kuchař, tak jí pořádně profackuje, he, he,“ uchechtnul se druhý stařík.

„Kterého Hamzu myslíte?“

„No, toho mladšího. Von je to dneska tak trošku drogist, vaří jenom to svoje.“

„A vaří taky něco jiného než ten guláš?“

„Všichni to vědí,“ pokrčil rameny první stařík. „Guláš možná uvaří, ale žere se tu celý tejden, jenom se denně mění jeho název. Knedlíky a hotovej salát kupuje v Lidlu.“

„Ty názvy žrádla jsou hrozný. V pondělí je to masová směs, v úterý přidá papriku a je to rázem maďarský guláš, ve středu je kapku bramborový, ve čtvrtek se změní v katův šleh s feferonkou a v pátek už je okurkový, jak je kyselý, he, he,“ vypočítával druhý stařík.

„A co o víkendu?“

„No, když zbyde je z toho d'áblův gulášek s houbami,“ doplnil ho první stařík, a nalámal si pár drobtů chleba do misky k té masové směsi, nebo co to bylo.

„To víte, hospoda moc nevydělává, ale jemu to asi stačí a Viktorka je ráda, že má aspoň nějakou práci. Chudák holka,“ pokývali oba účastně hlavami.

„A na vobědy chodí Hamza na nádraží, he, he, to jste nevěděl, že jó, mladej?“ zahihňal se druhý stařík.

„Co hospoda na náměstí..., *U Babky*?“

„Jó, to je nóbl pařeniště. Tady vás bude stát ten řízek, co jste si ho objednal, tak tři stovky, a *U Babky* byste za poloviční dal tisícovku, jen to fíkne, he, he.“

Staříci měli zřejmě dobrej den, nebo v tom guláši šňupli koks.

Ale řízek byl parádní. Nažral jsem se jako pes a bylo mi jedno, že salát coleslaw je od Lidla z krabičky. A za ty prachy to rozhodně stálo.

Zaplatil jsem a vyslechl si pár moudr od staříků. Najednou se otevřely dveře a vešel udělaný chlápek v krátkém sáčku. Seřepal ze sebe sních a vlítnul do kuchyně. A hned se ozval křik. Dědci ztuhli

a nastražili uši. Za tu dobu, co jsem seděl v hospodě, žádný zákazník nepřišel ani neodešel.

„Jak to, že jsi vzala tohle maso? A co sem vůbec lezeš? Kdo ti dovolil vařit?“

Viktorie naříkavě odpovídala, ale slovům nebylo rozumět.

„Na zákazníky ti seru! Ať chlastaj! Mazej do lokálu!“

Hamzův křik byl zakončen charakteristickým mlasknutím. Viktorie vylítla ze dveří a upadla u nálevního pultu.

Vstal jsem a přešel k pultu a pomohl Viktorii vstát.

„Dobrý?“

„Jó, dobrý,“ držela si tvář a byla evidentně otřesená.

„To chce led. Hodně ledu! A ty šminky dolů, stejně ti nesluší, holka.“

Mlčky přikývla a já otevřel dveře do kuchyně.

Hamza si zrovna utahoval zástěru.

„Co je?“ obořil se na mě.

„Chtěl jsem pochválit kuchařku za vynikající oběd.“

„Tu krávu? Á, tak to seš ty, ten bastard nenažranej, co mi tu sežral kopu vajec a kilo masa?“ nasadil kohoutí postoj, a k tomu si dal ruce v bok. Tyhle pozéry bytostně nesnáším!

„Zaplatil jsem.“

„Hovno! Tisícovku bys měl přitlačit, bastarde! A to hned!“

To už jsem se neudržel a do toho jeho nabubřelého ksichtu trochu zasáhnul, až to zamlaskalo. No, a pak jsem ho seřezal jako psa a dal mu v mezičase mezi nářezy spousty dobrých rad. A poslední byla osobní, něco ve smyslu – vidím tě!

„Myslím, pane Zubko, že by nebylo úplně dobré chodit dovnitř,“ řekl ten samý policajt, který mě včera odchytnul na schodech a já, jako na potvora, dneska zapomněl jeho jméno.

„Promiňte, vypadlo mi vaše jméno.“

„Poručík Hubáček. Proč?“

„Potřebuju znát vaše jméno, kdybych si na vás stěžoval kvůli bordelu, co tu děláte z cigaret,“ a ukázal jsem na špačky, poházené po schodech.

„Sakra! To mně nedošlo,“ nesnažil se ani omluvit.

„Hlavně ten svinčík po sobě uklid'te. A vůbec, co děláte zrovna u bytu mé matky?“

„Co asi? Zajišťujeme stopy..., jó, vy to vlastně nevíte... Kdy jste dneska odešel z domu?“

„Někdy ráno kolem osmé, nebo tak nějak, proč?“

„Měl jste nezvanou návštěvu. Kdosi vám vybílil byt. Tedy, byt vaší paní matky. A něco ztraceně intenzivně hledal. Přehrabal všechny papíry.“

„To nechápu. Nevím, co by někdo hledal v bytě mé matky, notabene, když je pryč na Mallorce už půl roku.“

„Pojďte dovnitř, ať tu nestojíme jako na nádraží!“ zatahnul mě za rukáv do bytu. Dveře měly vypáčený zámek, ale zvenčí to nebylo skoro znát. Prošli jsme chodbou až do obýváku s proraženým oknem

na balkón. Dva muži sbírali rozházené papíry a snažili se je roztrždit. Třetí technik pořizoval fotodokumentaci.

„Jak jste na to přišli?“

„Náhodný svědek si všimnul, že je na balkoně rozbité sklo jako u Mátlové dole a snaživě to nahlásil. Vypáčené dveře našla hlídka někdy kolem poledne. A víte, co je na tom podivné?“

„To nevím.“

„Podivná je skutečnost, že si někdo dá takovou práci s vyříznutím skla, dokonce dvojitého skla, aby pak docela hrubým způsobem vylomil z chodby dveře?“

„To je fakt podivné,“ snažil jsem se být trpělivý.

„Víte, co je tohle?“ zeptal se mě jeden z techniků.

„Náhradní klíče, od bytu a od vchodu.“

„A víte, že tyhle stejné byly nalezeny o patro níže v bytě paní Mátlové?“

„Proč by byly klíče od tohohle bytu v bytě sousedky?“

„No, třeba proto, aby jí sousedka v době nepřítomnosti zalévala květiny,“ dodal ironicky poručík.

„Žádné kytky tady matka nemá a nikdy neměla!“

„Pardon. Dělán si legraci!“ zašklebil se rozmrzele poručík. „Vaše matka patrně dala klíče Mátlové, protože jela na dlouhou dobu pryč. Paní Mátlová toho využila a něco si tu schovala. Zloději hledali v písemnostech a v knihovně, takže usuzujeme, že to jsou nějaké papíry nebo datový nosič, CD-čko, nebo tak něco. Jenže..., vaše paní matka tu moc věcí neměla. Knihovnu s klasickou severskou literaturou padesátých a šedesátých let minulého století, štos starých

účetních dokladů, elektrika, voda, nájemné..., taky spousta módních časopisů, různé stříhy, katalogy..., ale osobní věci žádné.“

„Tak je musí mít někde jinde. Byla opatrná.“

„Jo, a tady to měla zařízené jako v hotelovém pokoji, co?“ uštěpačně podotknul.

„Co já vím? Osm let jsem tu nebyl a osm let s ní nemluvil. Co asi tak očekáváte, že se ode mne dozvíte?“

„Co sestra vaší matky, tu jsme zatím nevyslechli.“

„To ji chcete vyslýchat kvůli tomuhle? Prosím vás, teta tu léta nebyla.“

„Aha. Co vaše věci?“

„Já tu žádné nemám, vidíte ne?“ ukázal jsem mu na bágel u nohy.

„Ale jděte! To se s tím pytlem pořád vláčíte?“

„Myslel jsem, že si věci schovám u bráchy. Jenže se prý přestěhoval k manželce, a dosud jsem nezjistil jejich adresu,“ pokrčil jsem jen rameny. „Takže se jdu poptat po známých.“

„A proč jste se tu chtěl zastavit?“

„Abych si tu na chvíli nechal ten bágel. Jenže tu úradujete vy, dveře jsou rozbitý. Inu musím o dům dál...,“ přece nějakému poručíkovi nebudu vyprávět, že na noc budu taškařit někde mimo.

„Nebojte se, my brzy douřadujeme.“

„Hlavně to tu zavřete a zajistěte.“

„Bez obav!“ zatvářil se dotčeně. „Dveře zabezpečíme, i to okno přelepíme. Klíče budete mít ve schránce.“

„Poslyšte, poručíku, vraždu paní Mátlové vyšetřuje ten plukovník. To je nějaká šajba z Prahy, co?“

„Jo, je to šajba. Ale plukovník se k tomuhle případu jen nachomýtnul. On vyšetřuje jinačí smrt na kolejích. Před čtrnácti dny tu najel vlak do dvou aut na přejezdu. V jednom autě kompletně uhořeli dva lidi a v dalším, které tam taky úplnou náhodou zastavilo, zemřeli dokonce čtyři lidi.“

„To byla havárie, ne?“

„No, byla by, kdyby ti dva nebyli svázaní drátem a ti čtyři neměli mrtvolu v kufru auta,“ ušklíbl se.

Bágl jsem nakonec po delším váhání nechal u Anežky. Nebyla sice doma, ale Imra doma byl a chystal se na noční a doslova sršel nadšením, jakmile mě uviděl. Kdybych ho včas nezastavil a nevykroutil se mu, tak jsme se už v tuhle dobu zlupali jako dobytkové. To se mi samozřejmě nehodilo, protože jsem nechtěl zkazit Michalovu noční akci. Vždyť alkohol prakticky nepiju.

Tak do mě neplánovaně nacpal večeri a přidal i pár vtipů.

„Kde je Anežka a děti?“

„Anežka vzala děcka, poněvadž mají ve škole volno až do konce týdne, a jsou u našich, to jako u mojích mámy a táty. Táta je pozval na nějakou veselici, to víš, řezník, chce se před vnoučaty zase jednou ukázat, jak umí vařit. Máma napekla..., jako pro regiment. Obě ségry se taky nenechají zahanbit, no – bude to velká žranice. A budou tam do zítřka.“

„Jak to, že sis takovou veselici nechal utéct?“

„Víš,“ nešťastně vzdychnul a najednou zvadnul, „já nemůžu zabijačku a všechny ty věci kolem ani cítit. Já si dám radši tuhle kapustu s mrkví, co máš teď ty na talíři než nějaký ovar, prejt nebo jelítko. Už jenom ten smrad nesnáším! Anežka to chápe, děti to taky chápou, jen fotr mě s tím furt otravuje. On mi to snad dělá schválně!“

„Ale nedělá. Mají tě rádi, s potěšením by ti podstrojovali, ale po svém, trošičku nechápou tvůj odpor, jelikož si myslí, že ti dávají to nejlepší. Moje babička to dělala taky.“

„Jo, jo, jo, a kvůli tomu musí bacit tři prasata?“ mávnul znechuceně rukou.

„Ale na víkend tam pojedeš, ne?“

„Ale jó, hlavně když už budou ty mrtvolý rozstrkaný v hrncích a konzervách!“

Kdyby to nebylo tak pravdivé, musel bych se tomu smát – syn řezníka a nenávidí zabijačky!

„Poslyš Imro, nevíš, kde je můj brácha?“

„Tvůj brácha,“ opakoval pomalu jako by se rozpomínal. „Jó, dentista?“

„Stomatolog!“

„Jo, doktor..., má dovolenou ne?“

„Dovolenou?“

„Někdo od nás z práce mi to říkal, že má už týden na dveřích ordinace vylepenou ceduli. Kdo to jen říkal..., jo Maděra, vypomáhá u nás s měřáky.“

„Aha. Proto jsem bráchu nemohl sehnat.“

„Telefonoval jsi mu?“

„Jo, ale má vypnutý mobil. Jenže víš, co je divný, Imro? Prodal rodinný barák po tátovi a prý se i oženil!“

„Fakt?“ udiveně zakroutil hlavou. „To se určitě zabouchnul do tý svý sexy zdravotní sestřičky, je to fešná holka. Ona má taky dovolenou!“

„Ty jí znáš?“

„No jasně! Půlka města k němu chodí, až mu ostatní údržbáři klapáček závidí. Je fakt dobřej a dovolenou si určitě zasloužil, nezastavil se, jak je rok dlouhej!“

„Já jsem z toho už úplně blbej. Sousedka od nich z ulice mi řekla, že bydlí u manželky. Kde ta holka bydlí?“

„Někde na sídlišti v těch nízkých bytovkách.“

„Imro! Těch bytovek je tam asi třicet a bydlí tam půlka města! Přece je nebudu všechny obíhat!?“

Podrbal se na zátylku.

„No jo, to máš pravdu, to by bylo hloupé. A dneska se na úřadě nikoho nedoptáš, i když je to tvůj brácha. Nikdo ti díky tomu podělanýmu nařízení nic neřekne. Však i telefonní seznamy zmizly, takže nula-nula-nic. Zkusils ho najít někde na Facebooku nebo tak nějak?“

„Neblázni. Mám jen laciný hloupý mobil za ticku s předplacenkou z letištního shopu, který zvládne nejvýše tak hovor nebo esemesku a sem tam rozmazanou fotku.“

„Co se poptat v recepci kliniky?“ vypadl z něj rozumný nápad.

„Možná. Za zkoušku by to stálo. Od kdy funguje naše poliklinika jako nemocnice?“

„Od té doby, co si to vydupali radní. Je to tak pět let zpátky. Klinika patří to městu. Je tam třicet lůžek a docela ucházející vybavení. Jen doktorů je málo. Rekonstrukci zaplatil tehdy spolek pro podporu města, bardi z *Chavrníku*. Nesměj se, vážně si tak říkají! Je jich asi dvanáct nebo patnáct, a jsou to samí významní představitelé veřejného života. Zlí jazykové ovšem tvrdí, že si na start kliniky a na svoje další kšefty museli vypůjčit spoustu peněz. Tedy aspoň někteří.“

„Půjčili si od banky?“

„Ale ne! Půjčili si hromadu peněz od jednoho zbohatlíka, jmenoval se Prochor. V devadesátých letech se zabýval nějakými čachry na burze a vydělal si tak pohádkové jmění. No, a později se choval jako správný lichvář.“

„Jak to víš?“

„Jedna moje sestra dělala na odboru záhad, tedy jako na stavebním úřadě. A říkalo se leccos.“

„Co byl zač ten Prochor, než se tedy stal zbohatlíkem?“

„Víš, že nevím? Ze začátku se zabýval nějakou technikou, která ho prý neuživila. Přesedlal na počítače a burzu považoval za takovou arénu pro hry, veřejnou soutěž o prachy. Šel na to po svém, vědecky, a dokázal finanční predikci počítat dřív než konkurence a tím i rychleji otočit prachy. Vydělal ranec.“

„Zajímavý. Odkud tohle všechno víš? Taky od ségry?“

„Všechno ne, něco taky od Maděry, děláme spolu směny. Určitě ho znáš, je tak s tebou stáří...“

„Skutečně si nevzpomínám.“

„Ale znáš, nedělej se! Není instalatér... Zabýval se astronomií, má dva doktoráty, a když ho vyhodili z univerzity, tak učí tady na škole, a k tomu dělá na částečný úvazek u nás a opravuje nám techniku.“

„Proč by ho vyhazovali z university, když má dva doktoráty.“

„On říká, že byl drahej, ale já si myslím, že to bylo kvůli ženskéjm, on je vůči nim reaktivní jako sodík na vodě. No, vždyť víš, jak to myslím, ne?“

„To víš, že vím. Kde najdu toho Prochora?“

Vyvalil oči.

„Nejspíš hřbitově! Teda, říká se, že před lety zmizel, ale hrobku tam mají hnedka vedle památníků padlých z první světové. Fakt!“

„To je smůla.“

„Hele, Berte, nerad tě vyhazuju, ale musím už jít do práce. Zastav se zítra, můžeš tady i přespat, co říkáš?“

„Dík, že jsi mi to připomněl. Já už taky půjdu. Něco malého mám v plánu.“

„Nějakou babu, co? Jo, ten bág! ti hodím na půdu! Zítra bych se o něj mohl tady v chodbě přerazit.“

„Nečekáš dlouho?“ houknul Michal a poposedl si na střed lavice dodávky. Nastoupil jsem.

U volantu seděl hubenější mužský s nezvykle žlutými vlasy.

„To je Míla, a tohle je můj kamarád Bert,“ vzájemně nás představil. Jen jsem kývnul hlavou stejně jako zmíněný Míla.

„Známe se?“ nahodil jsem nit.

„Já tě znám. Ze školy, z modelářského kroužku,“ zazubil se Míla.

Zato já si nedokázal vybavit nic jiného než ksicht vedoucího učitele Patery, který na nás furt ječel kvůli rozpatlanému lepidlu. Tak jsem usoudil, že o téhle epizodě bude lepší pomlčet.

„Co to máte za křáp?“ ujelo mi. Michal měl posledně docela ucházející dodávku, tohle byl vrak. Bylo v něm sice teplo, ale pořád to byl vrak, který se podivně kolíbal. Chvíli mi trvalo, než mi došlo, že auták je naložený až po střechu.

„Jakej jsme dostali, v takovém jezdíme...,“ procedil skrz zuby Míla. Žmoulal v zubech nějaké párátko.

„Máme trasu, kterou musíme objet. *Bohdanova Lhota, Velký důl, Malý důl, Rozkoš, Čumák, Tmavý les, Bahňák*, a taky *Vrše*, ty jsou nejdál. Tam pojedeme naposled.“

A já plavmo sklouznul po šikmé ploše a nestačil zírat. Tedy, museli jsme na každé zastávce pořádně zahýbat prdelí, protože náklad se sám nevyložil.

Aby bylo jasno, Michal a Míla jeli v čistém soft podloudnictví. Prodávali pokoutně restauracím kančí, srnčí, dančí a já nevím jaké maso, pěkně naporcované, rozbalíčkované a luxusně zatavené ve fólii, a jako bonus zamražené na slabých minus třicet a poskládané v kartonových krabicích.

Musel jsem pochválit svou jasnozřivost, která mě donutila vzít si pořádné rukavice, bez nichž by mi ruce umrzly až k loktům při překládání zmrzlých balíčků z papírových palet do připravených

beden. Michal jel přesně podle předpisu a každá provozovna dostala jen to, co měla v objednávce.

V libovolné restauraci nebo hospodě – samozřejmě, že jsme nepřijeli k hlavnímu vchodu – nás čekal nějaký z majitelů, který převzal zboží a hned zaplatil. Žádné smlouvání! Nevím kolik to bylo peněz, to si hlídal Michal, ale muselo to být dost. Jen co jsme sedli do auta a jeli na další stanoviště, rozpočítal bankovky. Tři čtvrtiny odložil do papírového pytlíku a čtvrtinu rozdělil na tři díly. Částky zaznamenal včetně podílů u příslušné provozovny.

Předposlední zastávka byl penzion *Bahňák*, luxusní dřevostavba u hráze rybníčka stejného názvu. Hned vedle byla samota zvaná *Sádká*. Rybník byl vyhlášený prvotřídními kapry a sjížděli se sem rybáři z celého kraje. Jenže míst k chytání bylo málo a přednost měli samozřejmě ti, co se ubytovali v penzionu. Opravdoví nadšenci tedy museli zaplatit dvakrát – za povolení chytat a zároveň za ubytování s přednostním místem u břehu. I když se ani neubytovali! Pěkná to kulišárna.

Vyložili jsme a Michal si odškrtnul balíčky. Hodil jsem zpátky do dodávky obaly od kartonových palet a uklidil krabice. Mezitím ho majitel penzionu vyplatil.

„Hotovo?“ zeptal se Michal, když jsem zašoupl dveře.

„Jo,“ přikývnul jsem. „Jsou tam ale ještě dvě krabice.“

„S těmi se zastavíme na *Sádkách*, to bude hned.“

Nasedli jsme. Na *Sádká* to bylo z Bahňáku jen pár set metrů.

„Nikdo tu není. Komu to mám předat?“ zeptal jsem se, když jsme zastavili u roubenky.

„Dej to na schody!“ řekl Míla.

„A peníze?“

„Inkasujeme jinde,“ odpověděl.

Tak jsem vyndal obě krabice a položil je na schody u dveří.

Za celou tu dobu našich popojížděk nevystřčil Míla zadek od volantu. Seděl tam jak klovatinou přilepenej, zatímco Michal odškrtával a inkasoval a já kmital s paletkami jako fretka až se mi pod kuklou potil ksicht.

„Ta kukla vypadá hustě,“ pochválil mi ji Míla, jen co jsem se vyškrábal na sedadlo.

„Je vojenská. Jsou k ní tvarované brýle. Jen tedy taková plastová krytka, ale hrozně se mlží. Nicméně v mrazu mi nepřimrzají k obličejí.“

„Tak jedem!“ zavelel Tanczi.

Cesta na *Vrše* byla už značně zavátá, ale jeli jsme ve stopě, kterou nedlouho před námi zanechalo nějaké větší terénní auto. To naše, ač křáp, mělo také zánovní vojenské gumy s nějakého ruského teréňáku, jak mezi řečí poznamenal Míla. Díky tomu auto sedělo ve stopě jako vlak na kolejích.

„Poslyš, Michale,“ šťouchnul jsem do něj. „Na ty *Vrše* nemáme co vyložit, auťák je prázdný. Proč tam jedeme?“

„Neboj, Míla to má zmáknutý. Tam jedeme jen inkasovat za ty *Sádka*.“

Už jsem se dál nevyptával.

Musím ale říct, že na *Vrších* jsem byl naposledy snad jen jako malý kluk se školou na jakémsi výletě s chlebníkem a pláštěnkou pro

všechny případy. *Vrše* byla samota mezi třemi holými vršky, tehdy jen pět čísel popisných, zanedbaný statek a pár baráků rozhozených kolem hospodářských budov. V té době byly všude kolem holiny, nikde ani keříčku a vůkol jen zelenající se lány...

Ale dneska?

Jen co jsme se vyhrabali přes poslední terénní vlnu, naskytnul se pohled na *Vrše*. Několik lamp osvětlovalo bílým světlem cestu, střechy a stěnu jedné budovy, která vypadala jako kolna. Přestalo už sněžit a skrojek Měsíce konečně ukázal svou vlídnější, byť unyloou tvář. Pamatoval jsem si tahle místa špatně. Okolí stavení bylo zarostlé břízami a nízkými keři, co vypadaly jako zakrslé, ale husté túje a táhly se dál po dávných mezích mezi poli. Vypadaly jako obrovské, rozlézající se švy v krajině. Možná to dělal ten sníh. Z otevřeného terénu byl sfoukaný až na ornici. Hromadil se právě v těchto křoviskách. Vytvářel bizarní závěje. I na vozovce bylo sněhu pomálu. Tu a tam vynikly stopy po pneumatikách ve stlačeném vzorku sněhu. A z tújí většinu sněhových vloček serval vichr dřív, než stačily umrznout.

„Bydlí tady opravdu někdo?“ ozval jsem se do bručení motoru. Sjížděli jsme opatrně blíž k budovám.

„Jo, asi jo. Zastavím támhle u toho můstku. Počkáte tu, za chvíli jsem zpátky.“

Míla zastavil, jak řekl. Tentokrát vylezl z vozu sám. Vytáhnul velkou bílou kabelu s delšími světlými popruhy, které jsem si nevšimnul, poněvadž ji měl zastrčenou pod nohama a částečně pod sedadlem. Zabouchnul dveře a mířil rovnou mezi domy.

„Tumáš, to je tvůj podíl!“ Michal mi strčil do ruky svazek bankovek stočených do ruličky.

„Dobrý vývar! Kolik toho je?“

„Nějaký pátek nemusíš máknout, he.“

„Kolik tedy? Ať to nemusím počítat...“

„Je to tak dvacet tisíc.“

„To je hodně za jednu noc.“

„Jezdím takhle už půl roku. Masa bylo v korbě skoro za milion. Tak to prostě je! Mně se to šikne, platím alimenty.“

„Chápu. Mně tohle nestačí na výživné pro ex ani na měsíc.“

„Tak to si budeš muset vyřídit s ex po úřadech. Hej, kam lezeš?“

„Kam asi! Do křoví.“

„Aha. Tak někam nezapadni! Ty cypřiše mají zatraceně tvrdé větvičky.“

Za můstkem byl sníh taky odváty a pod ním umrzlá chřupající vrstvička, jenže bylo na ta místa odevšad vidět. Tak jsem musel spěchat až za tu nejbližší kolnu.

Po exekuci jsem se vracel, ale vzal to zkratkou úzkou cestou mezi dvěma domky. Tyhle úzké proluky mezi domy měly korýtko vydlážděné většimi valouny, jako i v tomto případě, aby tudy stékala dešťová voda a nepodmáčela základy okolních zdí. Říkávalo se jim také soudky, kvůli nimž se sousedé někdy vadili a hádali. Dřív

nebývalo na vesnicích zvykem, aby domy byly na sebe nalepené jako ve městě.

Klouzalo mi to, všude byly zmrazky, ale kupodivu žádný sníh.

Najednou, jen kousek ode mne se mihnul stín a pak dvě další postavy. Vyšel jsem zpoza rohu a uviděl Mílu, jak leží na zemi, chabě se brání a dva muži se ho snaží..., o co se to snažili? Jeden ho chtěl praštit klackem nebo tyčí. Zareagoval jsem hned! Tomu jsem tu tyčku vytrhnul a pořádně ho s ní přetáhnul, až vyjeknul. Druhý se snažil servat Mílovu kabelu z ramene. No, když už jsem měl tu tyčku, co vypadala jako násada od lopaty, tak jsem ho taky přetáhnul. Jemně, jen přes pazoury. Zakvičel jako sele. Druhý se zvednul a odněkud vytáhnul nůž. Klepnul jsem ho do ramene, aby si to rozmyslel. Musel jsem ho klepnout víc, protože s myšlením mu to šlo o dost hůř než s nožem. A jelikož s nožíkem stále dotíral, tak jsem se ohnal pěstí a kupodivu trefil nos pod šálou. Ale to křupnutí jsem si náležitě vychutnal.

Mezitím se Míla zvednul a kulhavě se rozběhl k autu, na které nebylo odsud vidět.

Chlápci se už o nic nepokusili a neochotně se stáhli na místo, kde je dobře osvětlovalo unyle bílé světlo z veřejného osvětlení. Nevím, jestli bych je poznal, mně připadali jako mlynářští mládenci, v bílých kombinézách a s šedivými šálami na obličejích. Jeden z nich měl dozajista přeražený nos a to je zatraceně viditelné znamení.

Gangsteři.

Couvnuł jsem a pak se bez zaváhání rozběhnul k autu, které se už otáčelo. Michal mi pootevřel dveře a já naskočil.

„Co to sakra bylo?“ zaláteřil jsem.

„Asi konkurence,“ ucedil rozklepaný Míla od volantu. „A vůbec, jsem rád, že už to máme za sebou. Příště už do toho ale za těchhle podmínek nejdu!“

„Proč jste utíkali?“ ozval se zaraženě Michal.

„Dva týpci dotírali na Mílu. Podle mě, čekali, až bude mít všechno vyřízený a chtěli jen tu kabelu,“ nechtěl jsem, aby to vyznělo nějak pochmurně, ale oba se po mně ohlédli.

„Kecáš!“ řekl Michal nedůvěřivě. „Ještě nikdy se nic takového nestalo, že ne?“ otočil se zpět na Mílu. Mlčel a jenom sverepě točil volantem.

„Říkal jsi, že jde o velké peníze. Třeba se to někdo dozvěděl...“

Z klikaté cesty jsme sjeli za pár chvil a octli se na okrese. Míla se pořád ohlížel do zpětného zrcátka.

„Určitě se za námi vydají!“

„Tak sjeď za odbočkou na ústav k *Bludnému kameni*! Tudy auta skoro nejezdí,“ poradil mu Michal.

„Ani se nedivím, kolem skály je to o hubu. A jestli je tam ledovka, no potěš koště! Skončíme v lepším případě v poli, v horším mezi stromy v lese!“

Ale odbočil, jak Michal radil.

Míla zastavil na místě lesního průseku už po pár kilákách. Vítr sfoukal z cesty prašný sníh k okrajům a vytvořil závěje až pod stromy. Sjel o něco víc k navátému kraji a opřel auto bokem o závěj.

„Vyplatím vás hned, hoši. Všechno to nějak smrdí, mělo to proběhnout úplně bez problémů. Jenže ti chlapi tam to úplně změnili.“

Míla sáhnul pro kabelu a otevřel ji. Vyndal dva balíčky, zabalené v novinách, ovinuté igelitem a přelepené průhlednou páskou. Třetí pro sebe nechal na vrchu většího balíku v bílé igelitce, co zabíral celou brašnu a seděl tam jak prasečí hlava na talíři.

„Tohle je pro vás. Měl bys možná dostat, Berte, nějakou prémii navíc, za záchranu. Tumáš, tohle je tvoje,“ podal mi balíček. Prohlédl jsem si ho jen letmo. Samozřejmě, že se mi nechtělo ho před všemi hned vybalit. Stejný paklík podal Michalovi. Ani ten se k vybalení neměl...

„A co teď?“

„Sjedeme dolů do města a já podle dohody dám tuhle kabelu do schránky vedle autobusové zastávky. Pak jsme s toho snad už venku,“ popotáhnul nosem Míla.

„A co auto?“

„Tenhle křáp je půjčený od Hizmanna. Necháme ho za kostelem. Zítra si ho vyzvedne Mazurek nebo Hizmann.“

Už jsem tomu rozuměl. Hizmann byl ten chlápek, pro kterého jsme to v zastoupení spáchali, což bylo od něj prozíravé. Ovšem schránka jako chytrá volba se mi úplně nezdála. Ale bylo to v cizí režii, mlčel jsem.

„Tak jedem do města!“ přikývl Michal.

Jelo se fakt blbě, zase začalo sněžit, padaly sedláci a bylo vidět jen na pár metrů.

Buch!

Dutá rána se ozvala někde zleva, jako kdyby do nás drcnul bizon. A to jsme neušli od lesa snad ani pět set metrů.

„Co to bylo, Tanczi?“ podivil se Míla a přibrzdil. I tak jsme jeli skoro krokem.

„Něco nám bouchlo do kapoty. Zastav!“ křikl Michal.

Vylezl jsem jako první, protože jsem seděl na kraji u dveří. Pár metrů za autem, ale uprostřed silnice ležel člověk. Zvedl jsem ho. Vypadal jako opilec, oblečený úplně nalahko jen ve vestě, plátěných kalhotách a lehkých vycházkových botách.

„To je Franci!“ vykřikl Míla, když mu posvítíl baterkou do obličeje.

„Jaký Franci?“

„Franci Mauer, dělá za kopcem v ústavu v ostraze,“ doplnil.

„Je nějaký zmlácenej. Ale to není od nás, že ne?“ polekal se Michal a otočil hlavu směrem k Mílově popelnici, aby snad zkoumal stav poškození laku.

Zvedl jsem se, vrátil se k autu a rychle ho prohlédnul. Ze strany nebylo nic poškozeno, jen horní hrana střechy se mi zdála promáčklá. Jenže jsem si nebyl jistý, jestli to už nebylo, poněvadž dodávka byla jen starý, rezatý střep, držící pohromadě velkoplošnými reklamními polepkami.

„Určitě ne! Podchlazený zatím není. Nejspíš běžel odtamtud přes cestu a narazil z boku do auta,“ kývl jsem směrem k vysoké zvěži, na které ale nebylo vidět, že by jí nešťastník přelezl. To mě kapku zmátlo. Přece za námi neběžel? Teprve teď jsem si všimnul úzkého

kamenného ostrohu, nejvýše pět metrů vysokého, obohaceného o pořádnou sněhovou čepici.

„Tohle je *Bludný kámen*,“ všiml si Míla mého pohledu. „Za ním je *Čertova soutěska* se stezkou pro pěší. Vede to k ústavu, je odsud tak dva kilometry daleko. V zimě je neprůchodná. Hergot, to je zima!“ jekal zuby Míla.

„Odtamtud určitě nespádnul,“ Tanczi posvítíl až ke sněhové čepici. „To by určitě shodil vršek.“

„Musíme ho dostat do tepla a do nemocnice. Naložíme ho!“ rozhodl jsem.

„Do nemocnice?“ vyděsili se oba.

„Přece ho tu nenecháme umrznout! Dělejte!“

Franci vážil jako prase před porážkou. Táhli jsme ho k bočním dveřím auta a položili ho na zbylé kartony. Vždycky, když jsme ho nadzdvihli, tak bolestivě vydechl.

„Určitě má něco se žebry, možná i s páteří,“ strachoval se Tanczi.

„Hej, Franci!“ zkusil s ním zalomcovat Míla. „Co se ti stalo? Jak ses tady octnul?“

„Nech ho. Jestli má něco s páteří, tak mu tím spíš ublížíš!“ okřikl jsem ho.

Franci na chvíli otevřel oči. Bloudily ale někde za rohem a nezdálo se, že kromě slova „motor“ řekl něco smysluplného.

„Je to marný, je úplně mimo... Hod' na něj deku!“

„Myslíš, že ho porazilo jiné auto?“

„Viděls tu nějaké jiné?“

„No, neviděl!“

„Tak nehysterči! To by muselo letět pět metrů nad námi...“

„My to ale nebyli, jasný!?“ ohradil se prudce Míla.

„Pojedeme s ním na tu kliniku, nebo ne? Byl bych nerad, kdyby umřel v autě,“ zeptal jsem se.

„Tak jo, pojedeme. A přisedni si k němu, co kdyby náhodou..., však víš, máš na to kurz!“ Michal byl už hodně nervózní.

Vyklopil jsem sedátko a posadil se, načež Michal za mnou zavřel dveře.

Nikdo se nás moc nevyptával, což bylo nejspíš tím, že pohotovost nebyla zas tak pohotová. Franciho jsme odnesli na plachtě do ambulance, kde se ho ujala rozespalá lékařka se dvěma zívajícími zřízenci a jednou akční sestrou. Což bylo s podivem na čtvrtou ranní.

Míla nás hned vyhodil za dveře na chodbu a stručně sdělil doktorce, že Franciho našel na silnici, a protože vypadal špatně, tak ho přivezl. Mluvil za sebe, jako bychom s ním ani nebyli. A to bylo všechno.

Vypadli jsme jako cukráři.

„Je lepší, když o vás nevědí nic, a já to případně unesu, kdyby se někdo všetečně vyptával.“

„Čekáš problémy?“ nedalo mi to.

„Nevím, ale je to divné.“

„Znáš jí? To jako tu doktorku,“ zeptal se Michal.